

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2023 - 2024

ZÁKLADNÍ ÚDAJE:

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP:	ZŠ Kaplice, Ul. Gen. Fanty 446, Kaplice 382 41
Jméno a příjmení ředitele:	Mgr. Libor Lukš
Telefon:	380 312 511, 380 426 750
E-mail:	fantovka@centrum.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence:	Mgr. Roman Vraspír
Telefon:	380 426 756, 380 426 760
E-mail:	roman.vraspir@fantovka.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce:	Mgr. Jitka Papoušková
Telefon:	380 312 511, 380 426 760
E-mail:	Jitka.papouskova@fantovka.cz

	Počet tříd	Počet žáků
ZŠ – 1. stupeň	14	321
ZŠ – 2. stupeň	12	320
Celkem	26	641

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program
SPJ – Sociálně patologické jevy
NNO – Nestátní neziskové organizace
ŠMP – Školní metodik prevence
RCH – Rizikové chování
PLPP – plán pedagogické podpory
EVVO – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
IVP – individuální vzdělávací plán

ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

1. Sociální a jiné okolí školy

Škola se nachází na malém městě v blízkosti druhé základní školy. Mnoho žáků dojíždí z okolních obcí, na druhý stupeň do šestých tříd přicházejí žáci z malotřídních škol (Horní Dvořiště, Rožmitál na Šumavě, Bujanov aj.). Ve škole se vyskytují žáci ze sociálně slabších rodin. Naši školu navštěvuje poměrně dost cizích státních příslušníků (Vietnam, Ukrajina, Bělorusko ...) Vzhledem k příhraničí zde existuje poměrně velká migrace žáků. Během školního roku řešíme zvětšený počet absencí na odpoledních hodinách. Dále kouření mimo areál školy, kdy jsme v blízkém kontaktu s městskou policií v Kaplici, která se snaží tuto věc řešit a být nám nápomocná. Potýkáme se se zvyšující se agresivitou žáků a ignorací. Je to i způsobeno vyvíjením se sociálních sítí, kde žáci tráví více a více času, rozpadem rodiny, nezájmem ze strany rodičů, slabým sociálním zázemím, dobou po covidu a učitelé se v dnešní neberou společností, tak jako tomu bylo dříve.

Během školního roku řešíme:

- zvyšující se počet absencí na odpoledním vyučování,
- kouření mimo areál školy před vyučováním, o volných hodinách, kdy informujeme rodiče a někdy také kurátory OSPODU v Kaplici,
- zvyšující se agresivitu některých žáků. Je to i způsobeno sociálními sítěmi, kde ztrácí vnímání s realitou, nezájmem rodičů, atd...
- nekázeň žáků,
- sociální sítě a prohřešky žáků na nich
- šikany, sebepoškozování, zneužívání dětí, závislosti na sociálních sítích
- jazykovou bariéru cizinců (nejčastěji z Ukrajiny),
- slabou motivaci ke studiu

Při řešení problémů v oblasti SPJ velmi dobře spolupracujeme s PPP Č. Krumlov, s lektory občanského sdružení, které spolupracuje se školním sociálním pedagogem, s Městskou policií Kaplice, s kurátory pro děti a mládež z odboru pro sociálně právní ochranu dítěte, s odborem sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Kaplice.

Integrujeme žáky a zpracováváme PLPP a IVP pro žáky se zdravotním znevýhodněním (na základě doporučení PPP nebo SPC).

Naše škola je v rámci ŠVP zaměřena na podporu zdraví, EVVO, podporu praktických činností, podporu sportu a podporu výuky cizích jazyků.

2. Vyplývající cíle

Zaměříme se na prevenci šikany. Školní metodik prevence ve spolupráci se sociálním pedagogem na každý rok dohodnou svou práci. Sociální pedagog chodí do jednotlivých tříd a snaží se posoudit aktuální klima třídy a posléze ho zlepšit. Metodik chodí s peer aktivisty do tříd na prvním stupni, kde se snaží peeri stmelovat kolektivy pomocí různých her.

Zaměříme se na prevenci kyberšikany a kyberkriminality. Školní metodik prevence ve spolupráci s učitelem informatiky komunikuje s žáky nad tématy spojenými s touto prevencí celoročně. Učitelé jsou metodikem proškoleni a seznamováni s aktuálností.

Prevence na návykové látky. V rámci tohoto cíle byl zpracován preventivní program na návykové látky vhodný pro naši školu. V občanské výuce se třídní učitelé baví s žáky na toto téma a dávají jim referáty. Školní metodik prevence spolupracuje s městskou policií a je informovaný o aktuální situaci v Kaplici a okolí. V devátých třídách bude probíhat Projektový den na návykové látky (alkohol, kouření, marihuana, pervitin).

Zlepšení komunikace mezi žáky a učiteli. Učitel musí být otevřený názorům žáka a jeho dotazům. Žák musí mít úctu k autoritě a vědět, že se nemusí bát dotazů a pomoci od učitele.

Zlepšení komunikace mezi učiteli a rodiči. Školní metodik prevence společně s ostatními učiteli jsou proškoleni na toto téma. Pokud budou probíhat třídní schůzky, tak probíhají formou konzultací, kdy se rodiče zapisují na určený čas pomocí internetu. Každý učitel se snaží s rodiči komunikovat, co nejvíce to jde. To samé se očekává od rodičů. Snažíme se vycházet jim co nejvíce vstříc podle dané situace. Snažíme se spolupracovat s rodiči.

Větší se zaměření na prevenci sebepoškozování, zneužívání dětí, psychohygieny, anorexie, bulimie, xenofobie a rasismus. Spolu se sociální pedagožkou budeme více pracovat na otevření těchto témat v rámci tříd. Kde si například soc. ped. vezme jen dívky a bude si s nimi povídat o daném tématu, kde se mohou více v malé skupině otevřít.

Zaměření se na potencionální závislost na počítači. Snaha otevření kroužku, kde by se s těmito žáky hrály různé sportovní hry, chodilo do přírody, atd...

Naším hlavním cílem je podpora pozitivního klimatu v jednotlivých třídách, které je nejlepší prevencí vzniku rizikového chování. Spolupráce se sociální pedagožkou školy, která navštěvuje třídy dle potřeby a snaží se o zlepšení klimatu ve třídě. Třídy prvního stupně navštěvují peer aktivisté.

Principy našeho MPP:

- o Strategie předcházení šikaně a dalším projevům RZ
- o Spolupráce celé školy, žáků, učitelů, otevřenost v komunikaci s rodiči.
- o Spolupráce učitelů v pedagogickém týmu a s učiteli s jiných škol
- o Propojení školy s dalšími institucemi (odbornými pracovišti a organizacemi působících v oblasti primární prevence).
- o Demokratické řízení, tj. zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití.
- o Vedení žáků k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

- Vedení žáků k osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu, k odmítání sebedestruktivního chování a agresivity.
- Prohlubování komunikačních dovedností žáků.
- Posilování sebevědomí a smysluplného trávení volného času.
- Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole.
- Přístup k informacím a práce s nimi, umění používat různé informační zdroje.
- Preventivní výchovně vzdělávací působení by se mělo stát neoddělitelnou součástí výuky a života školy, prevenci zabudovat do ŠVP.
- Další vzdělávání pedagogického týmu v oblasti rizikového chování, komunikaci s rodiči a žáky, IT technologií, moderní výuky

Naše úsilí bude zaměřeno na:

- Nabídky aktivit pro děti od 1. tříd zaměřené na všeobecnou podporu zdraví.
- Aktivity spojené s prací peer aktivistů.
- Programy pravidelně se opakující, aby všechny ročníky prošly vším.
- Vytváření přátelských vztahů, respektování autorit.
- Zavrnutí hlavně legálních drog – alkoholu a cigaret, marihuany, pervitinu.
- Soustavnost a dlouhodobost MPP a jeho důslednost.
- Věrohodnost a kvalifikovanost (výběr spolupracujících organizací, výběr peer aktivistů).
- Pružnou schopnost reagovat na aktuální potřeby jednotlivců i třídních kolektivů.
- Školení zaměstnanců školy na rizikové chování žáků ve škole, na komunikaci s rodiči a žáky, IT technologie, moderní výuku

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

- TU na 1. stupni – „chvilky se třídou“ zařazovat nadále do rozvrhu tříd.
- TU na 2. stupni – v předmětu OV by měly být práci se třídou věnovány minimálně 2 hodiny v měsíci.
- Využívat pro práci se třídou i některé dny během školního roku – Den dětí, Vánoce,
- Pokračovat v projektech se spolupracujícími organizacemi – s lektory občanského sdružení, které spolupracuje se sociálním pedagogem této školy.

2. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SPJ

VP naší školy má absolvované povinné vzdělání. ŠMP absolvuje povinné vzdělání. ŠMP a VP jezdí na potřebná školení.

3. Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence SPJ

ŠMP se zúčastní seminářů a aktivit pro preventivně výchovný tým. ŠMP se zúčastní pravidelných setkání s okresním metodikem prevence, dále se zúčastní schůzek se zástupci města Kaplice, kurátory pro děti a mládež, zástupci Policie ČR a MP Kaplice, ŠMP z ostatních škol, vedení škol.

4. Způsob spolupráce s ostatními pedagogy

Všichni pedagogové byli seznámeni s MPP školy a s postupy školy v případě výskytu návykových látek a v případě výskytu šikany, i s tím, čeho si mají všimnout a na koho se mají obrátit v případě podezření na šikany nebo užívání návykových látek. (Strategie předcházení šikany a dalším projevům RZ a Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních.). Vytvořen krizový plán pro případ potřeby, se kterým byli seznámeni všichni učitelé a mají ho u sebe.

Veškeré preventivní aktivity pro třídní kolektivy jsou předem prokonzultovány s třídními učiteli, kteří se do programů svých tříd aktivně zapojují.

ŠMP bude opět spolupracovat s výchovným poradcem, se školní sociální pedagožkou s odborným

poradenským pracovníkem střediska výchovné péče, vedením školy a s ostatními členy pedagogického sboru. V případě vzniklého problému je vždy neprodleně informován třídní učitel, ŠMP, výchovný poradce a vedení školy, kteří vzniklou situaci budou společně řešit (preventivně výchovný tým – výchovná komise).

O probíhajících i proběhlých aktivitách budou všichni členové pedagogického sboru opět průběžně informováni osobně nebo prostřednictvím informační nástěnky ve sborovně nebo nástěnky ŠMP. Pro potřeby všech pedagogických pracovníků slouží knihovna, která je zřízena pro snadnější přístupnost ve sborovně školy. Podle nabídky bude doplňována o nové tituly. Nadále budeme odebírat časopis Prevence.

II. SPOLEČNÝ POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY

- V případě podezření na šikanu každý pracovník školy neprodleně oznámí tuto skutečnost školnímu metodikovi prevence a vedení školy
- Školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy a speciálním pedagogem, na podkladě kvalifikovaného odhadu stadia (pozorování, konzultace s učiteli) a formy šikanování rozhodne, zda řešení zvládne škola sama, nebo si povolá odborníka specialistu (viz tabulka níže). V případě, že jde o počáteční a obvyklou šikanu, kterou zvládne škola sama, určený pracovník postupuje podle scénáře určeného pro tento typ šikanování. Pokročilé a komplikované šikany škola řeší ve spolupráci s odborníky z venku, zejména PPP, SVP.
- Do komplikované šikany zařadíme především neobvyklé formy šikany. Dále sem zahrneme základní formy šikany, se kterými nemáme zkušenosti. Patří do nich šikany krajně ohrožující bezpečí pedagoga a život oběti, dále šikany se změnou v základním schématu. Prakticky jde zejména o nějakou zvláštnost u přímých a nepřímých účastníků šikany. Patří sem rovněž šikany s rozvinutým zakrývajícím systémem. Vážnou komplikací je intenzivnější závislostní vztah mezi oběťmi a agresory a vážnější dopady šikany na oběť – například známky úzkostné poruchy.

Je potřeba rozlišovat:

Situace, které zvládne škola sama

- první pomoc pro obyčejnou počáteční šikanu;
- celková léčba pro řešení prvních dvou stadií šikanování, RTP – Rámcový třídní program.

Scénáře, kdy potřebuje škola pomoc z venku

- první pomoc pro komplikovanou počáteční šikanu;
- první pomoc (krizové scénáře) pro obyčejnou pokročilou šikanu;
- první pomoc (krizové scénáře) pro komplikovanou pokročilou šikanu, patří sem např. výbuch skupinového násilí, tzv. školní lynčování;
- celková léčba pro třetí stadium šikanování s běžnou i komplikovanou formou.

První kroky při objevení šikany

Pro účinnou a razantní první pomoc, dostupnou učitelům (zejména v případě počáteční šikany) je nevhodnější lokální a vnější strategie, která mapuje, symptomy šikanování a pracuje pouze s vybranými svědky. Je univerzální, pletí pro děti i dospělé i pro různé typy škol. Obsahuje schéma strategických kroků, které je třeba dodržovat:

1. Rozhovor s informátory a oběťmi

2. Nalezení vhodných svědků
3. Individuální případně konfrontační rozhovory se svědky (Nekonfrontovat oběť a agresora a svědky s agresory)
4. Zajistit ochranu obětem
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu

1. odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany;

2. rozhovor s informátory a oběťmi;

- přicházejí-li s informací o šikaně rodiče – neměli bychom jejich výpověď zpochybňovat, reagovat obranně (říkat, že to není možné) a vyjadřovat nedůvěru,
- domluvit se s rodiči na spolupráci, na způsobu ochrany dítěte, ubezpečit je, že pomůžeme, naznačit příští kroky,
- o rozhovoru s obětí by neměli vědět ostatní žáci – je třeba ji chránit před možnou pomstou agresorů a nebezpečím odmítnutí třídou,

3. nalezení vhodných svědků;

- ve spolupráci s informátory a oběťmi vytipujeme členy skupiny, kteří budou pravdivě vypovídat: žáci, kteří s obětí kamarádí, sympatizují, nebo jí alespoň neodmítají, žáci nezávislí na agresorech, kteří nepřijímají normy šikanování,

4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory);

- rozhovory organizujeme tak, aby o nich druzí nevěděli – bezpečnost svědků, hledáme odpovědi na otázky co, kdy, kde a jak se stalo.

Základní otázky taktiky vyšetřování:

- *Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí?*
- *Kdo je agresorem, popřípadě kolik je agresorů? Kdo z nich je iniciátor, kdo je aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem?*
- *Co, kdy, kde a jak dělali agresoři konkrétním obětem?*
- *K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?*
- *Jak dlouho šikanování trvá?*

Důkladný a podrobný popis násilného chování je důležitý pro úspěšné uplatnění metody vnějšího nátlaku. Potřebujeme to však i pro sebe, abychom byli chráněni před stížnostmi rodičů agresorů.

1. *Co se stalo? (jádro příběhu)*
2. *Kde se to stalo? (místo)*
3. *Kdy se to stalo? (čas a alibi)*
4. *Proč? (motiv)*
5. *Kdo to spáchal? (podezřelí a pachatelé)*

6. *Jak to spáchal? (způsob jednání)*

7. *Čím to spáchal? (zbraně, nástroje)*

8. *Komu se to stalo? (oběti)*

9. *Kdo nám to řekl? (svědkové)*

Nejvhodnější je provést písemný zápis z těchto rozhovorů

5. ochrana oběti;

- do doby, než se vše vyřeší – zajistit zvýšený dozor, zorganizování bezpečných příchodů a odchodů dítěte do a ze školy, v závažném případě ponechat doma,

6. předběžná diagnóza volba ze dvou typů rozhovoru:

a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)

b) Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)

- význam: paralyzování agrese vůči bližním – princip „přitlačení ke zdi“ – při jakémkoliv náznaku šikanování bude potrestání přísnější; předjímání komplikací s rodiči – potřebujeme pádné důkazy – vhodné, aby útočníci svou výpověď napsali a podepsali

7. realizace vhodné metody;

a) metoda usmíření;

- místo donucení k vnější poslušnosti se sleduje vnitřní proměna vztahů mezi oběťmi a agresory. Je akcentováno řešení problému, tedy rozmrznutí agresivního postoje, domluva, usmíření mezi aktéry šikanování. Nastupuje řízení společné hledání nápravy místo trestu. Usmíření lze zpečetit dobrovolným odčiněním škod, které je přijatelné pro všechny.

b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči);

- záměrem je přinutit trestem a strachem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem. Individuální nebo komisionální pohovor, kde se rozhoduje o udělení výchovného opatření.

Výchovná komise, respektive škola má k dispozici pro zastavení násilí agresorů běžná, ale i mimořádná opatření:

- výchovná opatření (napomenutí, důtka třídního učitele, důtka ředitele)
- snížení známky z chování
- přeřazení agresora do jiného kolektivu
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
- krátkodobý dobrovolný pobyt v dětském diagnostickém ústavu, diagnostickém ústavu pro mládež nebo ve středisku pro mládež
- umístění do diagnostického ústavu na předběžné opatření a následné nařízení ústavní výchovy

8. třídní hodina:

- a) Efekt metody usmíření – posouzení společného úsilí.
- b) Oznámení o potrestání agresorů informováním celé třídy o potrestání útočníků.

9. rozhovor s rodiči oběti;

- informace o zjištění a závěrech školy, domluvení dalších opatření.

10. třídní schůzka;

- potřeba informovat rodiče, že ve třídě byla šikana, kterou škola řešila; u metody usmíření možno na pravidelné schůzce, u pokročilé šikany – schůzka mimořádná.

11. práce s celou třídou

- nejlepší prevenci je budovat trvale a systematicky kamarádké a bezpečné vztahy v celé třídě; ke změně vztahů ve třídě možno využít spolupráci s profesionály ze školských poradenských zařízení (PPP, SVP apod.)

Obyčejná pokročilá šikana

Postup obdobný jako ve scénáři Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu. Taktika vyšetřování u pokročilých šikan vyžaduje vysoce odborné a psychologicky „tvrdší“ postupy. Organizovaný odpor proti rozkrytí tu bývá mimořádně silný. Je třeba proto používat speciální diagnostické metody zaměřené na vztahy a postoje žáků a na ověřování pravdivosti výpovědí. Nezbytná je práce s neverbálními technikami a výslechovými praktikami.

Nejvýraznější rozdíl ve vyšetřování pokročilých šikan oproti těm počátečním spočívá v tom, že zde nebývá často ani jeden vhodný svědek. Všichni nebo téměř všichni lžou a zapírají. Běžné jsou křivé výpovědi a falešní svědkové. Nehledáme tedy většinou vhodné svědky, ale nejslabší články v řetězu skupinové lži. Vzácnou výjimkou je existence tzv. bílých vran, tedy žáků, kteří odolali velkému konformnímu tlaku skupiny, nesouhlasí s násilím a mají s oběťmi soucit.

Změny ve strategii vyšetřování

Oproti počáteční šikaně nalezneme značné rozdíly;

- individuální rozhovory s falešnými svědky doplníme o jejich vzájemné konfrontace
- ochrana oběti musí někdy nastat hned na počátku, oběť musíme dostat bezpečně domů ještě před koncem vyučování, oběť pak zůstává doma, dokud není nebezpečí zažehnáno.
- Rozhovor realizujeme pouze s agresory a bývá doplněn konfrontací mezi útočníky, pokud máme jednoznačné důkazy, lze přejít rovnou ke komisionálnímu rozhovoru

Intervence jsou limitovány

- nelze využít v žádném případě metodu usmíření, ale výhradně metodu vnějšího nátlaku, ta může být doprovázena na podkladě vyšetřování policie zahájením trestního řízení
- nejde dělat pohovor v neoficiální skupince, ale pouze v rámci orgánů školy

Celková léčba pro řešení prvních dvou stádií šikanování, RTP – Rámcový třídní program

1. Informace

Informace o problému ve třídě můžeme získat z různých zdrojů (rodiče, jiné oznámení škole, vlastní pozorování). Máme-li informace o narušených vztazích (šikanování), nahlásíme vše ŠMP a VP, kteří společně zvolí strategii šetření. JE NUTNO CHRÁNIT ZDROJ INFORMACÍ!!!

2. Odhad závažnosti

Pro řešení je nutné určit závažnost onemocnění třídního kolektivu:

- počáteční stádium
- pokročilé stádium
- neobvyklá forma šikany

Od tohoto se odvíjí skutečnost, zda problém vyřešíme sami, nebo pomocí konzultace s odborníkem, anebo problém již patří odborníkům.

3. Techniky mapující klima ve třídě

Klima třídy se dá určit podle technik cílených na tuto problematiku. Výběr technik záleží na pedagogovi, který mapování provádí.

4. Sociometrie

Sociometrické šetření slouží ke zmapování situace ve skupině, a to prostřednictvím měření sociálních vztahů uvnitř skupiny, kde se členové bezprostředně znají.

Šetření provádí ŠMP, VP, nebo speciální pedagog

5. Práce se třídou

Pro práci se třídou je vhodné využití komunitního kruhu, který provádí ŠMP, VP, TU. Komunitní kruh – jednoduchá metoda sloužící k pojmenování problémů ve třídním klimatu a k nastavení pravidel (je nutná zpětná vazba)

6. Závěrečná zpráva

Závěrečnou zprávu vypracovává ŠMP, VP, speciální pedagog.

Zpráva je důvěrná, obsahuje závěr šetření a doporučení pro ozdravení, možná rizika.

7. Informování pedagogů

- seznámení pedagogického sboru s problémem,
- popis dění ve třídě,
- společné řešení kroků,
- role pedagoga v problému.

8. Schůzka s rodiči v případě závažnějších forem šikany

- písemnou formou vedení školy vyzve zákonné zástupce agresora i oběti k návštěvě školy,
- svolá „mimořádnou“ schůzku všech rodičů,
- účast na schůzce TU, VP, ŠMP, ředitelka školy,
- seznámení rodičů s problémem (obecně) ne jmenovitě!
- pokud má zákonný zástupce zájem o konkrétní jména, jednáme s ním vždy individuálně.

9. Výchovná komise

Zákonní zástupci problémových žáků jsou na výchovné komise zváni písemně. Struktura výchovné komise se liší pro agresora a pro oběť.

10. Práce se třídou

Prevence:

- pracuje se na ozdravení třídy,
- nastaví se nová funkční pravidla třídy,
- třídnické hodiny pravidelně jednou za 14 dní, v rámci těchto hodin probíhá intenzivní práce se třídou,
- dbáme na bezpečné klima, sledování třídy,
- dodržujeme kamarádské vztahy (spolupráce učitel + žáci),
- jednotné a důsledné vystupování pedagogů ve třídě,
- pořádáme školní výlety,
- adaptační pobyty pro stmelení kolektivu.

Scénář první pomoci pro neobvyklou počáteční šikanu

Její řešení vyžaduje doladění základního postupu, zkušenosti, a proto také musí být řešena nezávislým specialistou na šikanu. Je zde nutné promyšleně zorganizovat chráněné rozhovory se svědky a někdy je potřeba úzká spolupráce se sociálním kurátorem. Musíme komplikace ve vnějším obraze zachytit a promyslet, co to znamená pro doladění diagnostiky a nápravy šikany.

Základní krizový scénář pro výbuch pokročilé šikany – Poplachový plán pro tzv. školní lynčování

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

7. rozhovor s obětí a informátory;
8. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků;
9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi).

D. Léčba

11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Celková léčba pro třetí stadium šikanování s běžnou i komplikovanou formou.

Vzhledem k velké závažnosti celého problému je nutná úzká spolupráce s nezávislými odborníky na léčení šikany. Již při šetření je nutné dohodnout další postupy léčby s externími spolupracovníky a s jejich pomocí modifikovat Rámcový třídní plán pro danou specifickou situaci.

Pravidelně kontrolovat dodržování navržených postupů a konzultovat další vývoj situace ve třídě.

Stručné shrnutí:

Řešení počáteční šikany

- Schéma první pomoci
- Nejčastější chyby
- Postup vyšetřující osoby, má-li podezření na šikanu

Řešení brutální šikany

- Zvládnout šok a postarat se o oběť
- Přivolat pomoc
- Zabránit domluvě
- Poskytnout oběti pomoc a bezpečí
- Přivolat policii

Primární prevence v třídních hodinách

- Třídní učitelé sledují vztahy ve třídě, podílí se na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky a na zlepšení třídního klimatu – průběžně.
- Třídní učitelé seznámí žáky se školním řádem, při řešení výchovných a vzdělávacích situací odkazují na formulace školního řádu – 1x ročně, průběžně.
- Ředitel školy stanoví přesný roční plán třídnických hodin a rámcový obsah těchto hodin – 1x ročně.
- Třídnické hodiny jsou věnovány diagnostice a budování zdravých vztahů v třídním kolektivu – průběžně.

Primární prevence ve výuce

Téma prevence šikanování je zpracováno do jednotlivých předmětů (člověk a společnost, prvouka, výchova k občanství, výchova ke zdraví, tělesná výchova, výtvarná výchova). Učitelé se soustřeďují na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky, pracují s pravidly třídy a dynamikou třídního kolektivu, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy.

Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování

- Obsahem mimoškolních akcí musí být i budování zdravých vztahů v kolektivu třídy a prevence negativních jevů šikanování. Zodpovídá vedoucí mimoškolní akce při každé akci.
- Mimoškolní akce jsou náročnější na zajištění bezpečnosti žáků, proto musí být zajištěna i zvýšená bezpečnost žáků. Zodpovídají všichni pedagogičtí pracovníci při každé mimoškolní akci.

Ochranný režim

- Ředitel školy vydá školní řád, který obsahuje pravidla chování ve škole, zakazuje násilí žáků vůči spolužákům a stanoví způsob potrestání.
- Ředitel školy zajistí seznámení se školním řádem zaměstnance školy, žáky školy a jejich zákonné zástupce – 1x ročně.
- Ředitel školy vydá plán dohledů nad žáky, zaměří se na dohled pedagogů o přestávkách, před začátkem vyučování, a to hlavně v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet – 1x ročně, průběžně.
- Školní metodik prevence pravidelně kontroluje schránku důvěry, informace z ní vyhodnocuje, případně předá k řešení – průběžně.

- Ředitel školy stanoví minimální kompetence k zajištění bezpečného klimatu ve škole pro všechny skupiny zaměstnanců školy (nepedagogický personál, učitelé, vychovatelé, třídní učitelé, školní metodik prevence, vedení školy, ...) – 1x ročně.
- V případech hodných zřetele školní metodik prevence vyhodnocuje záznamy ze školního kamerového systému.

Spolupráce s rodiči

Ředitel školy zajistí informování rodičů o postupu školy proti šikaně, o možné spolupráci v případě podezření na výskyt šikany:

- Webové stránky školy;
- Interaktivní dopis pro rodiče o programu školy proti šikaně, viz příloha;
- Informace na pravidelných třídních schůzkách s rodiči;
- Možnost kontaktovat kohokoliv z pedagogických pracovníků ve škole po předchozí domluvě.

Školní poradenské služby;

Ředitel školy zajistí, aby zaměření poradenské služby dle vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb, obsahovala i prevenci sociálně patologických jevů, zejména šikanování.

Ředitel školy zajistí poradenské služby personálně (zodpovědní pracovníci).

Ředitel školy vytvoří podmínky pro poskytování poradenských služeb:

- Informován o poskytnuté poradenské službě;
- Realizace doporučení psychologické nebo speciálně pedagogické diagnostiky;
- Informovaný souhlas rodičů;
- Spolupráce se specializovanými institucemi.

Spolupráce se specializovanými zařízeními;

Ředitel školy zajistí, aby při předcházení případům šikany a při jejich řešení spolupracovali zaměstnanci školy s dalšími institucemi a orgány. Jedná se zejména o zaměstnance:

- vedení školy,
- školní metodik prevence,
- výchovný poradce,
- školního psychologa, školního speciálního pedagoga.

Oblasti spolupráce:

- v resortu školství – s PPP, SVP, speciálně pedagogickými centry (v případě integrovaných dětí na běžných školách);
- v resortu zdravotnictví – s pediatrií a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie;
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou), případně s NNO specializujícími se na prevenci a řešení šikany.

Školní metodik prevence zpracuje místně příslušný přehled institucí a organizací včetně kontaktů.

Ředitel školy zajistí v souladu s vyhláškou 27/2006 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, realizaci doporučení školského poradenského zařízení.

Vztahy se školami v okolí

- Projednat s obcí III domluvu ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol.
- Na jednání vzdělávací komise obce dohodnout předávání informací o problémových žácích při přechodu na jiné školy; dohodnout koordinaci škol při společných akcích (obědy, soutěže); domluvit jednotný postup při řešení mimoškolních šikan (žáky jiné školy) – ředitel školy

III. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP , možnostmi spolupráce a MPP

ŠMP se představí rodičům na třídních schůzkách a seznámí je se svými konzultačními hodinami (dvakrát v týdnu), a ve kterém kabinetu budou případné konzultační hodiny probíhat (2. pavilon, 1. patro.) Rodiče se také dozvědí, jaké problémy mohou s VP, ŠMP a sociální pedagožkou konzultovat. MPP školy bude po schválení umístěn na web školy. Na web školy budou také průběžně umísťovány proběhlé preventivní a peer aktivity. Zde se také rodiče mohou informovat o probíhajících preventivních aktivitách pro jednotlivé třídy.

Třídní učitelé budou dále pravidelně informovat rodiče o možnostech rodičů zapojit se do aktivit prevence rizikového chování.

2. Aktivity pro rodiče

Podle zájmu rodičů bude možno zorganizovat besedu na vybrané téma, pokud tomu současná situace dovolí.

3. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Ve škole probíhají celoškolní projekty, do kterých se rodiče také zapojují. Budeme pokračovat v celoškolním projektu Zahradní slavnosti (Dýňohraní, Vítání jara, Zahradní slavnost...), kdy cílem má být setkávání se rodičů, dětí a pedagogů v příjemném prostředí zahrady.

Den otevřených dveří pro rodiče našich žáků v říjnu a Den otevřených dveří pro budoucí prvňáčky v únoru) – tyto akce jsou také ohroženy a nejspíše den otevřených dveří pro rodiče bude jiný termín než v říjnu, podle dané epidemiologické situace.

IV. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

1. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a MPP

S novými žáky druhého stupně se ŠMP a TU seznámí na adaptačních pobytech žáků 6. tříd, které proběhnou v průběhu září a začátku října. Program pobytu připraví ŠMP spolu s třídními učiteli. Tyto pobyty proběhnou v Besednicích a budou dvoudenní. První den bude v režii lektorek a lektorů SVP Spirála, druhý bude připraven Peer aktivisty naší školy. Cílem pobytů pro 6. A, 6. B a 6. C je seznámení se s novými třídními učiteli a s žáky, kteří do kolektivu přišli z okolních škol.

Rodiče i žáci jsou seznámeni s možnostmi využití poradenské činnosti sociálního pedagoga, VP a ŠMP. Ve škole bude pokračovat činnost peer aktivistů (žáci z devátých ročníků), kteří budou se svými programy navštěvovat žáky od 1. do 6. tříd. Zaměření programů – vztahy v kolektivu.

Žáci se mohou na ŠMP, VP a na peer aktivisty obracet v případě problémů ve škole i mimo školu.

Žáci kromě konzultačních hodin budou moci využívat „Vosí schránku“ nebo NNTB, které umožňují rychlé řešení problémů a mapování situace ve škole. Vhozené dotazy a připomínky řeší ŠMP ve

spolupráci s výchovným poradcem a vedením školy, popř. konzultací s odborníky. O aktivitách školy v oblasti rizikového chování žáky informuje nástěnka ŠMP a VP. S MPP se žáci mohou seznámit na webových stránkách školy. V tomto školním roce opět pracuje školní parlament (volby proběhnou v první polovině října), kde žáci dostanou možnost řešit problémy prostřednictvím volených zástupců.

ŠMP a VP se účastní podle svých možností programů, které probíhají v jednotlivých třídách (práce peer aktivistů, projekty sociálního pedagoga).

2. 1. Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Naším cílem je rozvíjet u žáků:

- sociální dovednosti, tj. navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktů, otevřená komunikace,
- pozitivní vnímání sebe sama,
- takové osobnostní kvality, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie, asertivita, vůle) a strategie a metody, které k tomu směřují.

Dalším cílem je věnovat se:

- častému využívání skupinové práce,
- projektovému vyučování (hodinové, dlouhodobé i celoškolské projekty),
- včasné pedagogické diagnostice již na 1. stupni, (všichni vyučující jsou seznámeni s poruchami žáků a doporučeními PPP),
- žákům s problémovým chováním, v tomto mají klíčovou úlohu TU

Využíváme služeb organizací (MP, ICOS Č. Krumlov o. p. s, PPP a SVP). Lektoři těchto organizací pomáhají celoročně třídním učitelům a díky programům umožňují učitelům jiný pohled na třídu i aktivní účast během programů.

Preventivní aktivita a její zaměření a způsob jejího vedení	Ročník	Realizátor
Program peer aktivistů, program sestaven po domluvě s třídními učiteli podle aktuálních potřeb třídního kolektivu	1.	Peer aktivisté
Program peer aktivistů, program sestaven po domluvě s třídními učiteli podle aktuálních potřeb třídního kolektivu	2.	Peer aktivisté
Program peer aktivistů, program sestaven po domluvě s třídními učiteli podle aktuálních potřeb třídního kolektivu	3.	Peer aktivisté
Prevence v dopravě	3.	Městská Policie
Program peer aktivistů, program sestaven po domluvě s třídními učiteli podle aktuálních potřeb třídního kolektivu	4.	Peer aktivisté
Kyberšikana, sociální sítě, kyberkriminalita	4.	Učitelé informatiky s ŠMP
Program peer aktivistů, program sestaven po domluvě s třídními učiteli podle aktuálních potřeb třídního kolektivu	5.	Peer aktivisté
Všeobecné informace o vlastním bezpečí	5.	Policie ČR
Kyberšikana, sociální sítě, kyberkriminalita	5.	Učitelé informatiky s ŠMP
Sebepoškozování, zneužívání, psaní si s cizí osobou	5.	Sociální pedagog
Práce lektorů ICOS Český Krumlov s třídním kolektivem žáků.	6.	ICOS Český Krumlov o.p.s.,
Dospívám, aneb život plný změn – dívky, Na startu mužnosti - chlapci	6.	MP Education
Prevence kriminality	6.	Městská Policie

Sebepoškozování, zneužívání, psaní si s cizí osobou	6.	Sociální pedagog
Na startu mužnosti - chlapci	6.	MP Education
Kyberšikana, sociální sítě, kyberkriminalita	6.	Učitelé informatiky s ŠMP
Všeobecné informace o vlastním bezpečí	6.	Policie ČR
Kyberšikana, sociální sítě, kyberkriminalita	7.	Učitelé informatiky s ŠMP
Všeobecné informace o vlastním bezpečí	7.	Policie ČR
Sebepoškozování, zneužívání, psaní si s cizí osobou	7.	Sociální pedagog
Kyberšikana, sociální sítě, kyberkriminalita	8.	Učitelé informatiky s ŠMP
Návykové látky	8.	Policie ČR
Sebepoškozování, zneužívání, psaní si s cizí osobou	8.	Sociální pedagog
Sebepoškozování, zneužívání, psaní si s cizí osobou	9.	Sociální pedagog
Kyberšikana, sociální sítě, kyberkriminalita	9.	Učitelé informatiky s ŠMP
Návykové látky	9.	Policie ČR
Trestní odpovědnost	9.	Policie ČR
LÁSKA BEZ RIZIKA – HIV/AIDS	9.	MP Education
Projektový den na návykové látky (marihuana, pervitin, cigarety, e-cigarety, alkohol, nikotinové sáčky,...)	9.	ŠMP, soc. ped., vedoucí PPP, městská policie

2. 2. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

Pokud během roku nastane situace, kterou je třeba řešit okamžitou intervencí, oslovujeme kurátory pro děti a mládež, Policii ČR, PPP ČK nebo ICOS ČK o. p. s. Po zmapování situace pak pracujeme s jednotlivci nebo celými třídními kolektivy. Velmi nám pomáhá i možnost využití poradenské činnosti odborného poradenského pracovníka SVP (práce s jednotlivci, třídními kolektivy, rodiči i pedagogy).

2. 3. Jednorázové aktivity pro žáky

Seznam akcí pro školní rok 2023 / 2024

- Celoškolský projekt Les ve škole, škola v lese
- Práce lektorů ICOS s žáky šestých tříd
- Den zdraví
- Vzdělání a řemeslo – 9. roč.
- Čtenářské dílny
- Recyklohraní
- Divadelní představení 1. st. a 2. st.
- Večerní běh Kaplicí
- Zahradní slavnost Vítání jara
- Vánoční rozsvěcení stromečku
- Vánoční celoškolská soutěž
- Vánoční florbalový turnaj – 2. st.
- Planetárium – 5. a 6. roč.
- Den otevřených dveří pro budoucí prvňáčky
- Kino – 1. st.
- Recitační soutěž
- Matematický klokan
- Pangea soutěž
- Finanční gramotnost
- Olympiáda Čj
- Olympiáda D
- Olympiáda Bi a Ch
- Olympiáda M, F
- Olympiáda Aj, Nj
- Jihočeský zvonek
- Atletická olympiáda I. A II. Stupeň
- Pohár rozhlasu
- Turistický kurs
- První pomoc prožitkem
- Vodácký kurs
- Branný den
- Den Země
- Vybíjená 1.st.
- Mc Donald 's Cup
- Dopravní soutěž

- Fantováci na Kleti
- Techmania
- Hopsárium
- Jump Aréna ČB
- Exkurze Př 6.r., 7.r – ZOO,8.r. – Bílá vložka, 9. r. – Týn n / Vlt.
- Temelín – 9.r.
- Terezín
- Školní preventivní programy
- Plavecký výcvik Srní

2. 4. Volnočasové aktivity pro žáky

Název aktivity, akce, kroužku	Frekvence konání	Vedoucí programu
Peer aktivisté	týdně	R. Vraspír
Šachy	2x týdně	D. Jungvirt
Školní časopis	dle potřeby	B. Šedivá, O. Hanousek
Deskové a knižní hraní	týdně	V. Kolouchová, S. Rohlová
Výtvarný kroužek	týdně	L. Brothánková
Pěvecký kroužek	týdně	L. Brothánková
“Klub“ Makovičky	týdně	J. Kyselová
Inovativní vzdělávání	týdně	L. Sojková, L. Vrbová
Školní parlament	dle potřeby	P. Šauflerová

Naši žáci využívají nabídku celoročně fungujících kroužků DDM, ale i jejich víkendové a prázdninové programy.

V. OSTATNÍ AKCE V OBLASTI PREVENCE SPJ

V letošním školním roce budou naši žáci opět volit na podzim školní parlament. Zástupci jednotlivých tříd se budou pravidelně scházet a na svých schůzkách budou prezentovat zájmy své třídy, nové nápady, návrhy a kritické připomínky.

Peer program

Školní časopis Fantoviny

„Třídní pravidla chování“ si žáci na 1. i 2. stupni vytvoří se svými třídními učiteli (první norma chování, kterou se žáci učí dodržovat)

Budeme nadále pokračovat ve sběru papíru, víček, PET lahví, pomerančové kůry a léčivých rostlin.

Pokračujeme i v Recyklohraní (sběr baterií, drobných elektrospotřebičů, mobilů).

Na 1. stupni budeme i nadále pokračovat v projektu „Zdravé zuby“.

Opět se zapojíme do projektu spolupráce s MP Kaplice pro 3. třídy

VI. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Organizace	Jméno odborníka
PPP ČK	p. Průcha
Městská policie Kaplice	p. Griga
Policie ČR	p. Kalina
MěÚ Kaplice, OSPOD - kurátor pro děti a mládež, odbor sociálních věcí a zdravotnictví	p. Kolín

ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	Datum	Podpis ředitelky školy a ŠMP
Seznámení ředitele školy s MPP	27.9.2023	
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP	Provozní porada – listopad 2023	